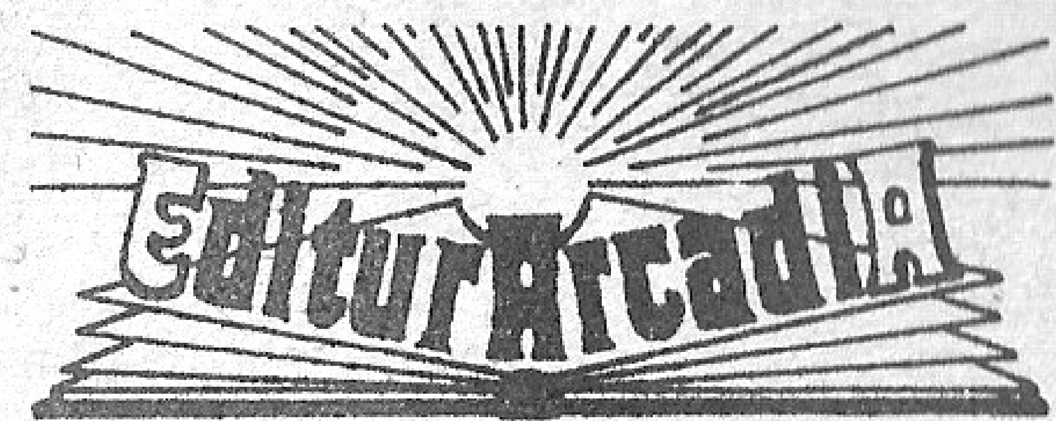

Lei [redacted]

Alexis Carrel

Rugăciunea

Portretul Mîntuitorului Isus Cristos

de Publius Ventulus

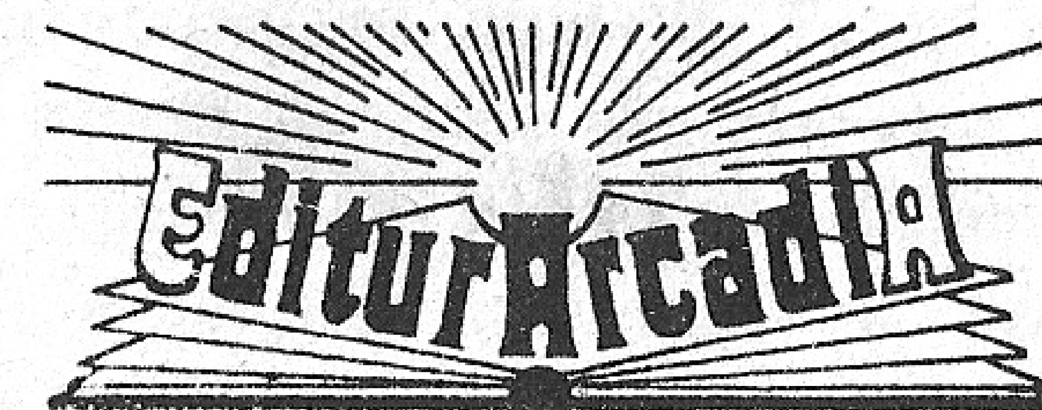
ALEXIS CARREL
Laureat al Premiului Nobel

RUGĂCIUNEA

Paris - 1944
Versiune românească de PAN IZVERNA

PUBLIUS VENTULUS
Guvernator roman în Iudeea

Portretul fizic al Mîntuitorului ISUS CHRISTOS
făcut de un martor ocular

Director Editor GHEORGHE ALEXANDRU DINICĂ

EDITURA ARCADIA
București, sectorul 1
Str. Nicolae Iorga nr. 31
ROMÂNIA

Coperta: MIRCEA ENACHE

I.S.B.N. 973-98232-3-6

ALEXIS CARREL

Alexis Carrel este cunoscut mai ales ca fiziolog și chirurg francez, mare specialist în histologie.S-a născut la Sainte-Foy, în apropiere de Lyon, la 28 iunie 1873 și a murit la Paris la 5 noiembrie 1944. Și-a făcut studiile la Lyon și a obținut diploma de medic în 1900. Timp de doi ani, adică pînă în 1902, și-a aprofundat cunoștințele de anatomie și a fost prosectorul profesorului Testut, autorul celebrului tratat de anatomie. În 1904 a plecat în America, unde a lucrat la Institutul de Fiziologie din Chicago sub conducerea lui Stewart. După ce a dobîndit cunoștințe solide în aceste domenii ce aveau să fie pentru el esențiale, a fost chemat la Institutul Rockfeller din New York din care a făcut curînd parte. Numele său începea să fie cunoscut. Reputația de care s-au bucurat lucrările, cercetările și descoperirile sale a fost atît de mare încît a obținut Premiul Nobel pentru fiziologie și chirurgie fiziologică.

Alexis Carrel și-a petrecut aproape întreaga sa viață în America, revenind în Franța de abia în 1940. Dat fiind că a primit un post de la guvernul din Vichy, a fost acuzat de a fi colaborat cu naziștii. Totuși nu a fost implicat în nici un proces. Numele său este cunoscut în lumea întreagă pentru experiențele pe care le-a făcut asupra culturii țesuturilor, o tehnică personală a "suturii cu trei fire", anasomoza vaselor sanguine și pentru studiul grefelor organice. Toi lui i se datorează realizarea unei inimi

artificiale pe care a conceput-o și construit-o cu ajutorul aviatorului Lindbergh.

În domeniul literaturii medicul Alexis Carrel este cunoscut ca autor al lucrărilor **L'homme, cet inconnu (Omul, acest necunoscut)** și **La Prière (Rugăciunea)**, apărută în 1944. Lucrarea postumă, apărută sub titlul **Reflexions sur la conduite de la vie (1950)**, reprezintă o seamă de gîndiri filozofice și de considerații biologice, care trebuiau să constituie o carte necesară promovării studiului posibilităților **"de ameliorare a stării mentale și organice a umanității civilizate"**, după cum spune doctorul Carrel în prefața sa.

LAFFONT-BOMPIANI

PREFAȚĂ

În decembrie 1940, autorul acestor rînduri scrisese, în limba engleză, pentru marele magazin american "Readers Digest" un articol despre puterea rugăciunii. Articolul a fost publicat la începutul anului 1941, prescurtat și revizuit de către unul dintre editori. Apoi a apărut în "Journal de Geneve", tradus în limba franceză, probabil în Elveția. "Săptămîna religioasă" îl publică în Franța, ceva mai tîrziu. Autorul nefiind mulțumit de această traducere, la începutul lui ianuarie 1944, se decise să scrie un nou eseu asupra rugăciunii.

Autorul nu este nici teolog, nici filozof. Exprimîndu-se în limbajul tuturor, el folosește cuvintele în sensul lor obișnuit, uneori în cel științific. El cere teologilor să aibă pentru el aceeași îngăduință pe care el ar avea-o pentru ei, dacă ar avea de tratat un subiect ce ar atinge fiziologia. Studiul acesta asupra rugăciunii este un rezumat foarte concis, dintr-un număr de observații culese în timpul unei îndelungate cariere, pe lîngă oamenii cei mai diferiți: occidentali și orientali, bolnavi și sănătosi, preoți catolici, călugări și călugărițe din toate ordinele, pastori protestanți de toate denumirile, rabini, doctori și infirmiere, bărbați și femei de toate profesiunile și de toate clasele sociale.

În afară de aceasta, experiența sa de chirurg, de doctor, de fiziolog, studiile de laborator cărora li s-a dedicat, timp de mai multi ani, asupra regenerării țesu-

turilor și asupra cicatrizării rănilor, i-au permis să aprecieze la adevărata lor valoare anumite efecte curative ale rugăciunii.

El vorbește numai de lucruri pe care le-a verificat el însuși sau pe care le deține de la oameni capabili de observații corecte și precise, preferînd să fie mai degrabă incomplet, decît să citeze fapte insuficient probate. Înainte de orice, autorul s-a străduit să rămînă pe terenul solid al realității.

A vorbi de rugăciune oamenilor moderni, pare, la prima vedere, o strădanie cu totul inutilă. Nu este oare absolut necesar să cunoaștem toate activitățile omenești de care sîntem în stare ? Căci nu putem lăsa vreuna din ele nefolosită, fără o mare primejdie pentru noi sau pentru urmașii noștrii. Atrofierea simțului religios și a simțului moral se arată a fi tot atît de păgubitoare ca și atrofierea inteligenței. Rîndurile acestea se adresează tuturor: atît necredincioșilor, cît și credincioșilor. Pentru că tuturor viața le impune, pentru a reuși, aceleași obligații. Ea cere să ne conducem astfel, după cum structura noastră fizică și mentală ne dictează.

Iată de ce nimeni nu trebuie să ignore nevoile cele mai adînci și mai subtile ale naturii noastre.

A. C.

*
* *

Expresia "a-și face sînge rău" este adevărată în sensul cel mai propriu. Activitatea mentală poate să aducă leziuni organice. Instabilitatea vieții moderne, agitația continuă, lipsa de siguranță creează stări ale conștiinței

care aduc după ele dezechilibre nervoase și structurale ale stomacului și intestinelor, dezechilibrul nutriției și trecerea microbilor intestinali în circulație. Colitele și infecțiile renale și ale vezicii, care le însoțesc, sînt rezultatul îndepărtat al unor dezechilibre mentale și morale. Aceste maladii sînt aproape necunoscute în grupurile sociale în care viața a rămas mai simplă și mai puțin agitată și în care starea de neliniște e mai puțin constantă.

De asemenea, cei care știu să-și păstreze calmul interior, în mijlocul tumultului orașului modern, rămîn la adăpost de dezordinile nervoase și viscerale.

Activitățile fiziologice trebuie să rămînă inconștiente. Ele se tulbură cînd atenția noastră se îndreaptă asupra lor. De aceea, psihanaliza, fixînd spiritul bolnavilor asupra lor înșiși, îi dezechilibrează, uneori și mai mult. Ca să fii sănătos este mai bine să ieși din tine însuți printr-un efort care nu disperseazā atenția. Funcțiunile mentale și organice se armonizează cel mai bine cînd îți ordonezi activitatea în raport cu un scop precis. Unificarea dorințelor, încordarea spiritului într-o direcție unică, dau un fel de pace interioară. Omul se concentrează prin meditație la fel de bine ca și prin acțiune. Dar nu îi este de ajuns să contemple frumusețea mării, a munților, a norilor, capodoperele artiștilor și ale poeților, marile construcții ale gîndirii filozofice, formulele matematice ce exprimă legile naturale. El trebuie să fie sufletul ce luptă pentru a atinge un ideal moral, care caută lumina în mijlocul întunecimii lucrurilor și chiar cel care, străbătînd căile misticii, renunță la el însuși pentru a ajunge la substratul invizibil al acestei lumi. Unificarea activităților conștiinței duce la o mai mare armonie a funcțiilor

viscerale și nervoase. În grupurile sociale în care sînt dezvoltate atît simțul moral, cît și inteligența, maladiile nutriției și ale nervilor, criminalitatea și nebunia sînt rare. Indivizii ce trăiesc aici sînt mai fericiți. Cînd aceste funcții devin mai intense și mai specializate, pot duce la o dezechilibrare a sănătății. Cei care urmăresc un ideal moral, religios sau științific, nu caută nici securitatea lor fiziologică și nici longevitatea. Ei se sacrifică pentru el. Se pare, de asemenea, că anumite stări ale conștiinței produc modificări patologice ale organismului. Majoritatea marilor mistici au suferit fizic și moral, cel puțin în timpul unei părți din viața lor. Contemplarea poate fi însoțită de fenomene nervoase ce seamănă cu acelea ale isteriei și clarviziunii. Adeseori, în cărțile ce prezintă viețile sfinților sînt descrise stări de extaz, fenomenul de citire a gîndurilor, viziuni privitoare la evenimentele ce se petrec la mare distanță și, uneori, levitații.

După cum mărturisesc oamenii din preajma lor, mulți dintre marii mistici creștini au manifestat acest ciudat fenomen.

Subiectul, cufundat în rugăciune, cu totul indiferent față de lucrurile lumii exterioare, s-ar fi ridicat încet ajungînd la mai multe picioare deasupra solului. Dar, pînă în prezent, aceste fapte cu totul deosebite nu au putut fi explicate științific.

Unele activități spirituale pot fi însoțite de modificări, atît anatomice cît și funcționale, ale țesuturilor și organelor. Aceste fenomene organice pot fi observate în împrejurările cele mai variate, printre care se află și starea de rugă.

Prin rugăciune nu trebuie să înțelegem simpla recitare mecanică a unor formule, ci o stare de elevare mistică, în care

conștiința se absoarbe în contemplarea principiului imanent și transcendent al lumii. Această stare psihologică nu este intelectuală. Ea nu poate fi înțeleasă de filozofi și de oamenii de știință și este inaccesibilă pentru ei. Dar, s-ar zice că oamenii simpli îl pot simți pe Dumnezeu la fel de ușor cum simt căldura soarelui sau bunătatea unui prieten. Rugăciunea care este însoțită de efecte organice prezintă anumite caractere particulare. Mai întîi ea este cu totul dezinteresată. Omul se oferă lui Dumnezeu, precum pînza pictorului sau marmora sculptorului. Totodată omul îi cere lui Dumnezeu iertarea și mila, îi mărturisește nevoile sale și, mai ales, pe cele ale semenilor săi. În general, nu cel ce se roagă pentru sine însuși este vindecat, ci acela ce se roagă pentru alții. Acest fel de rugăciune cere, drept condiție prealabilă, renunțarea la tine însuți, adică o formă foarte elevată a ascezei. Oamenii modești, neștiutori, săraci sînt mai capabili de această stare de asceză decît bogații și intelectualii. Înțeleasă astfel, rugăciunea declanșează uneori, un fenomen ciudat, miracolul.

În toate țările și în toate epocile s-a crezut în existența miracolelor, în vindecarea mai mult sau mai puțin rapidă a bolnavilor, în locurile de pelerinaj, în anumite sanctuare. Dar în urma marii dezvoltări a științei, din timpul celui de al XIX-lea secol, această credință a dispărut complet. Toată lumea a fost de acord că nu numai miracolele nu existau, dar că ele nici nu puteau să existe. Așa cum legile termodinamicii demonstrează că mișcarea perpetuă este imposibilă, tot așa legile fiziologice se opun ideii de miracol. Această atitudine este adoptată și astăzi de majoritatea fiziologilor și medicilor.

Cu toate astea, ea nu rezistă în fața observațiilor pe care le

avem astăzi. Cazurile cele mai importante au fost culese de Biroul Medical din Lourdes (*). Concepţia noastră actuală cu privire la influenţa rugăciunii asupra stărilor patologice se bazează pe observarea bolnavilor care, aproape instantaneu, s-au vindecat de diferite boli, ca tuberculoză osoasă sau peritoneală, abcese reci, plăgi supurate, lupus, cancer etc. Procesul de vindecare se schimbă puţin de la un individ la altul. Adeseori, omul simte o mare durere; apoi vine senzaţia subită a unei vindecări complete. În cîteva secunde, în cîteva minute sau în cel mult cîteva ore, plăgile se cicatrizează, simptomele generale dispar, pofta de mîncare revine. Uneori, dezordinile funcţionale dispar înaintea leziunii anatomice. Deformările osoase, caracteristice morbului lui Pott, ganglionii neoplazici, mai persistă încă după două sau trei zile din momentul vindecării. Miracolul se caracterizează mai ales printr-o accelerare extremă a proceselor de vindecare organică. Fără îndoială că cicatrizarea leziunilor anatomice se face în acest caz mult mai repede decît în cazurile obişnuite. Singura condiţie indispensabilă ca acest fenomen să poată avea loc este rugăciunea. Dar nu e nevoie ca bolnavul să se roage el însuşi şi nici ca el să fie însufleţit de credinţă religioasă. Este de ajuns ca cineva din apropiere să se roage. Asemenea fapte au o înaltă semnificaţie. Ele arată realitatea anumitor legături, de natură încă necunoscută, existente între procesele psihologice şi cele organice. Ele

* Localitate în Franţa, situată pe rîul Pau, în Pirineii Înalţi, mare loc de pelerinaj consacrat Sfintei Fecioare Maria.

dovedesc importanţa obiectivă a activităţii spirituale de care igieniştii, medicii, educatorii şi sociologii nu s-au gîndit aproape niciodată să se ocupe. Ele ne deschid o lume nouă.

Din "Omul acest necunoscut"

alexis carrel

rugăciunea

INTRODUCERE

Nouă, occidentalilor, raţiunea ni se pare superioară intuiţiei şi preferăm inteligenţa sentimentului. Ştiinţa luminează puternic, în timp ce religia se stinge. **Îl urmăm pe Descartes şi îl părăsim pe Pascal.**

De aceea, căutăm întîi să dezvoltăm inteligenţa, iar activităţile neintelectuale ale spiritului precum: simţul moral, simţul frumosului şi îndeosebi simţul sacrului le neglijăm aproape cu desăvîrşire.

Atrofierea acestor activităţi fundamentale ale spiritului face din omul modern o fiinţă oarbă din punct de vedere spiritual. O atare infirmitate nu îi îngăduie să fie un element capabil să menţină societatea într-o stare sănătoasă. Prăbuşirea civilizaţiei noastre nu se datoreşte decît proastei calităţi a individului. De fapt, forţa spirituală se arată a fi tot atît de necesară reuşitei în viaţă ca şi cea intelectuală şi cea materială. Se impune deci să reînviem în noi cît mai curînd activităţile spirituale, care, mai mult decît cele intelectuale, imprimă personalităţii puterea lor. Cum am mai spus, cea mai neglijată dintre ele este simţul sacrului sau simţul religios.

Simţul religios se exprimă îndeosebi prin rugăciune. Rugăciunea, ca şi simţul religios este, evident, un fenomen spiritual. Lumea spirituală se găseşte dincolo de limitele tehnicii noastre. Cum putem deci obţine o cunoştinţă pozitivă despre rugăciune ? Domeniul ştiinţei cuprinde, din fericire, tot ce este de observat; şi se poate prin intermediul fiziologicului să se extindă pînă la manifestările spi-

ritualului. Deci, prin observarea sistematică a omului care se roagă, putem afla în ce constă fenomenul rugăciunii, tehnica şi efectele sale.

DEFINIŢIA RUGĂCIUNII

Rugăciunea pare să fie în esenţă o tensiune a spiritului către baza (substratum) imaterială a lumii. Ea constă, în general, într-o plîngere, un strigăt de desnădejde sau o cerere de ajutor. Alteori ea este o contemplaţie senină a principiului imanent şi transcendent al tuturor lucrurilor. O putem defini de asemeni ca o înălţare a sufletului către Dumnezeu,ca un act de dragoste şi de adoraţie către Acela de unde purcede această minune, care este însăşi viaţa. De fapt rugăciunea reprezintă efortul omului de a comunica direct cu Fiinţa invizibilă, creatoare a tot ce există, supremă înţelepciune, putere şi frumuseţe,părinte şi mîntuitor al fiecăruia dintre noi.Departe de a consista într-o simplă recitare de formule, adevărata rugăciune reprezintă o stare mistică în care conştiinţa se absoarbe în Dumnezeu. Această stare nu este de natură intelectuală; de aceea, ea rămîne inaccesibilă pentru filozofi şi savanţi.

Asemănătoare simţului frumosului şi dragostei, ea nu cere nici o cunoştiinţă intelectuală. Cei simpli îl simt pe Dumnezeu într-un mod tot atît de natural precum simt căldura soarelui sau mirosul unei flori. Dar acest Dumnezeu, atît de aproape de cei care ştiu să iubească, se ascunde de acela care nu ştie decît să înţeleagă. Gîndul şi cuvîntul sînt

neputincioase în a-l descrie. Iată de ce rugăciunea îşi găseşte cea mai înaltă expresie într-un avînt de dragoste ce străbate întunecarea inteligenţei.

TEHNICA RUGĂCIUNII. CUM SĂ NE RUGĂM

Cum ne vom ruga? Am învăţat tehnica rugăciunii de la misticii creştini, începînd cu Sfîntul Pavel şi pînă la Sfîntul Benedict şi de la mulţimea apostolilor anonimi, care timp de douăzeci de secole au iniţiat popoarele Occidentului în viaţa religioasă. Dumnezeul lui Platon era inaccesibil în măreţia lui; acela al lui Epictet se confunda cu însuşi sufletul lucrurilor; Iahve era un despot oriental inspirînd mai curînd teroarea decît iubirea.

Creştinismul l-a adus pe Dumnezeu în apropierea omului, i-a dat o figură, a făcut din El părintele nostru, sfătuitorul nostru. Pentru a ajunge la Dumnezeu nu mai este necesar un ceremonial complicat cu sacrificii sîngeroase; rugăciunea a devenit uşoară iar tehnica ei simplă.

Pentru a ne ruga, trebuie făcut un efort prin care tindem către Dumnezeu. Acest efort e necesar să fie afectiv şi nu intelectual. O meditaţie asupra măreţiei lui Dumnezeu, de pildă, nu este o rugăciune, decît numai în cazul în care ar fi întovărăşită, în acelaşi timp, şi de o expresie a dragostei şi a credinţei. Astfel e rugăciunea, după metoda lui La Salle, care pleacă de la admiraţie intelectuală pentru a deveni imediat afectivă. Fie că e scurtă sau mai prelungită, orală sau mentală, rugăciunea trebuie să fie asemănătoare

convorbirii dintre un copil și părintele său. Te prezinți așa cum ești, zicea într-o zi o umilă soră de caritate, care timp de treizeci de ani și-a cheltuit viața în slujba celor săraci. De fapt te rogi așa cum iubești, te rogi cu toată ființa ta.

Cît despre forma rugăciunii, ea diferă de la scurta aspirație către Dumnezeu, pînă la contemplație; de la cuvintele simple, pronunțate de țăranca din fața troiței de la răscrucea drumurilor, pînă la măreția cîntecului gregorian ce răsună sub bolta catedralelor.

Solemnitatea, grandoarea și frumusețea nu sînt necesare eficacității rugăciunii. Puțini oameni au știut să se roage ca Sfîntul Ioan al Crucii (Sf. Jean de la Croix) sau ca Sfîntul Bernard de Claivaux, dar nu este necesar să fi elocvent pentru a fi ascultat. Cînd judecăm valoarea rugăciunii după rezultatul ei vedem că atît cele mai umile cuvinte de rugă și de laudă, cît și cele mai frumoase invocații, par a fi primite la fel de către Stăpînul tuturor ființelor. Chiar formulele recitate într-un mod mecanic sînt într-o oarecare măsură o rugăciune; de asemeni și flacăra unei lumînări.

E de ajuns pentru aceasta ca flacăra materială și formula simplă să simbolizeze elanul către Dumnezeu al unei ființe omenești. De asemeni rugăciunea poate fi o acțiune în spirit dumnezeiesc. Sf. Ludovic de Gonzague spunea că îndeplinirea datoriei este echivalentă cu o rugăciune. Cel mai bun mijloc de a comunica cu Dumnezeu este, fără îndoială, îndeplinirea integrală a voinței sale. **"Tatăl Nostru, (...) vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pămînt".** Și a face voia lui Dumnezeu înseamnă desigur a asculta de legile vieții, așa cum sunt ele înscrise în țesuturile noastre, în sîngele nostru și în spiritul nostru.

Rugăciunile care se ridică asemenea unui nor de la suprafața pămîntului, diferă unele de altele, tot atît pe cît diferă personalitatea celor ce se roagă. Dar ele, oricît de variate ar fi ca formă, au de fapt două teme esențiale: desnădejdea și iubirea. Este cu desăvîrșire legitim să-l implorăm pe Dumnezeu, pentru a obține ceea ce avem nevoie. Cu toate acestea ar fi absurd să cerem în dar îndeplinirea unui capriciu sau ceea ce efortul nostru ar putea să ne procure.

Cererea continuă, persuasivă, îndîrjită, reușește. Un orb ce se așezase în marginea drumului își urla ruga lui fierbinte, din ce în ce mai tare, împotriva și în ciuda oamenilor care vroiau să-l facă să tacă. **"Credința ta te-a vindecat"**, i-a spus Mîntuitorul care trecea pe acolo. În forma sa cea mai înaltă, rugăciunea încetează de a mai fi o cerere. Omul arată Stăpînului tuturor lucrurilor dragostea sa, mulțumirea pentru darurile primite și umilința în a-i primi să-i îndeplinească voința, oricare ar fi ea. Rugăciunea devine contemplație: un țăran bătrîn stătea singur în ultima bancă a bisericii goale. **"Ce /aștepți"** fu întrebat. **"Îl privesc"**, răspunse el, și **"El mă privește"**. Valoarea tehnicii unei rugăciuni se măsoară prin rezultatele sale. Orice tehnică a rugăciunii e bună cînd ea îl pune pe om în contact cu Dumnezeu.

CÎND ȘI UNDE SĂ TE ROGI

Poți să te rogi oriunde: pe stradă, în automobil, în tren, la birou, la școală, la uzină. Dar te rogi mai bine pe cîmp, pe munți și în păduri sau în singurătatea odăii tale.

Nu în ultimul rînd vom avea în vedere rugăciunile liturgice care se fac în biserică. Dar, oricare ar fi locul

rugăciunii, Dumnezeu nu vorbeşte omului decît dacă acesta din urmă aşează în el însăşi liniştea. Liniştea interioară depinde totodată de starea noastră organică şi mentală, ca şi de mediul înconjurător. Pacea corpului şi a spiritului e greu de obţinut în confuzia, zgomotul şi împrăştierea oraşului modern.Este nevoie astăzi de locaşuri de rugăciune, biserici înainte de orice, în care locuitorii oraşelor să poată găsi - fie şi pentru un scurt moment - condiţiile fizice şi psihologice necesare liniştei lor interioare. N-ar fi nici greu nici costisitor de a crea mai multe astfel de insuliţe de linişte primitoare şi frumoase în mijlocul vîltorii oraşului.

În tăcerea acestor refugii oamenii pot să-şi ridice gîndurile către Dumnezeu, să-şi destindă spiritul, să-şi limpezească judecata şi să primească puterea de a îndura viaţa cea grea, cu care îi copleşeşte civilizaţia, în timp ce-şi odihnesc trupurile obosite.

Rugăciunea acţionează asupra caracterului doar atunci cînd devine o deprindere, un obicei. Trebuie să ne rugăm des. **"Gîndeşte-te la Dumnezeu mai des decît respiri"**, spunea Epictet. E absurd să te rogi dimineaţa şi să te comporţi în restul zilei ca un sălbatic sau ca un păgîn. Gînduri foarte scurte sau invocaţiuni mentale pot să menţină un om în prezenţa lui Dumnezeu. Toată puterea lui este atunci inspirată de rugăciune. Astfel înţeleasă, rugăciunea devine un mod de a trăi.

EFECTELE RUGĂCIUNII

Rugăciunea este întotdeauna urmată de un rezultat dacă este făcută în condiţii demne. **"Nici un om nu s-a rugat vreodată fără să înveţe ceva"**, scrie R.W.Emerson.

Cu toate acestea rugăciunea este considerată de către oamenii moderni, ca un obiect demodat, o superstiţie zadarnică, un rest de barbarie. Într-adevăr, se poate spune că noi aproape nu-i cunoaştem deloc efectele.

Care sînt cauzele acestei ignoranţe? În primul rînd raritatea rugăciunii. Simţul religios este pe cale de dispariţie la oamenii civilizaţi. Este probabil că numărul francezilor care se roagă în mod obişnuit nu depăşeşte 4 sau 5% din populaţie. Apoi rugăciunea este adesea sterilă, cînd majoritatea celor ce se roagă sunt egoişti, mincinoşi, vanitoşi, farisei, incapabili de credinţă şi dragoste. În sfîrşit, efectele ei, atunci cînd se produc, ne scapă adeseori. Răspunsul la cererea şi la dragostea noastră este dat de obicei într-un mod lent, insensibil, aproape de neauzit. Mica voce care murmură acest răspuns în interiorul nostru este înăbuşită uşor de zgomotul acestei lumi. Rezultatele materiale ale rugăciunii sunt şi ele obscure; ele se confundă în general cu alte fenomene. Puţini oameni, chiar printre preoţi, au avut deci ocazia să le observe într-un mod precis. Iar medicii,din lipsă de interes, lasă adesea să le treacă, fără să studieze cazurile care se găsesc la îndemîna lor. În afară de aceasta, observatorii sînt derutaţi prin faptul că răspunsul este

departe de a fi întotdeauna cel aşteptat. De exemplu cutare, care cere să fie vindecat de o boală organică, rămîne bolnav, dar moralul lui suferă o adîncă şi neînţeleasă transformare. Cu toate acestea, obişnuinţa rugăciunii, deşi excepţională, cînd e raportată la totalitatea populaţiei, este relativ frecventă în grupurile rămase credincioase religiei străvechi. Doar în aceste grupuri se mai poate studia azi încă influenţa rugăciunii. Printre numeroasele efecte, medicul are îndeosebi ocaziunea să le observe pe cele denumite psihofiziologice şi curative.

EFECTELE PSIHOFIZIOLOGICE

Rugăciunea acţionează asupra spiritului şi corpului într-un fel care pare să depindă de calitatea, intensitatea şi frecvenţa sa. Este uşor de cunoscut care este frecvenţa rugăciunii şi într-o oarecare măsură intensitatea ei. Cît despre calitatea ei, aceasta ne rămîne necunoscută, căci nu avem mijlocul de a măsura credinţa şi capacitatea de iubire a altcuiva. Cu toate astea, felul în care trăieşte cel ce se roagă, ne poate lumina asupra calităţii invocaţiilor trimise de el Domnului.

Chiar cînd rugăciunea e de slabă valoare şi constă mai ales într-o recitare mecanică de formule, ea exercită un efect asupra comportării. Ea întăreşte în acelaşi timp simţul religios şi simţul moral. Termenii în care se fac rugăciuni se caracterizează printr-o oarecare perseverenţă a sentimentului datoriei şi responsabilităţii, printr-o bunătate privindu-i pe ceilalţi oameni.

Pare că s-a demonstrat că la egalitatea de dezvoltare intelectuală, caracterul şi valoarea morală la cei ce se roagă,

chiar într-un fel mediocru, sunt mai ridicate decît la cei ce nu o fac de loc.

Cînd rugăciunea este obişnuită şi într-un fel frecventă, influenţa ei devine foarte clară. Ea se compară puţin cu cea a unei glande cu secreţie internă, cum e glanda tiroidă sau suprarenală, de exemplu: ea constă într-un fel de transformare mentală şi organică. Această transformare se face într-un mod progresiv. Omul se vede aşa cum este. El îşi descoperă egoismul, lăcomia, greşelile de judecată şi orgoliul: se supune îndeplinirii datoriei morale şi încearcă să capete umilitatea intelectuală. Astfel se deschide în faţa lui împărăţia harului divin... Încet,încet se aşează în el o pace interioară, o armonie a activităţilor nervoase şi morale, o mai mare putere de a îndura sărăcia, calomnia, grijile, pierderea celor dragi, durerea, boala, moartea. Astfel, doctorul care îşi vede bolnavul că începe să se roage, are de ce se bucura. Calmul produs de rugăciune este un puternic sprijin pentru terapeutică.

Cu toate acestea, rugăciunea nu trebuie să fie asemuită cu morfina; căci ea detemină în acelaşi timp cu liniştea lăuntrică şi o integrare a activităţilor mentale, un fel de înflorire a personalităţii, uneori chiar eroismul. Ea îşi însemnează credincioşii cu o pecete deosebită. Prezenţa acestei comori ascunse în adîncul organelor şi a spiritului se traduce prin puterea privirii, liniştea ţinutei, bucuria senină a expresiei, bărbăţia purtării şi,atunci cînd este nevoie -,prin simpla acceptare a morţii de către soldaţi sau martiri. Sub această influenţă, chiar cei neştiutori, întîrziaţi mintal, slabi sau neînzestraţi, folosesc mai bine forţele lor intelectuale şi

morale. Se pare că rugăciunea ridică oamenii deasupra nivelului lor moral și mental, dobîndit prin ereditate sau educație. Acest contact cu Dumnezeu îi pătrunde de pace și pacea emană din ei. Acești oameni poartă cu ei pretutindeni pacea și liniștea. Din păcate, nu se găsesc acum în omenire decît un număr mic de oameni care știu să se roage.

EFECTE CURATIVE (VINDECĂRI)

Vindecările prin rugăciune au atras atenția oamenilor din toate timpurile. Astăzi încă, în mediile în care se fac rugăciuni se vorbește adesea de vindecările obținute prin rugile fierbinți, adresate lui Dumnezeu sau sfinților. Dar, atunci cînd este vorba de boli susceptibile de a se vindeca spontan sau cu ajutorul medicației obișnuite, este greu de știut care a fost agentul adevărat al vindecării. Rezultatele rugăciunii pot fi constatate cu certitudine numai în cazurile în care orice terapeutică este de prisos sau a dat greș. Biroul medical din Lourdes a adus un mare serviciu științei demonstrînd realitarea acestor vindecări.

Rugăciunea are uneori un efect - ca să spunem așa - exploziv. Au fost bolnavi care s-au vindecat apoape instantaneu,cum am mai spus, de boli ca: lupus al feței, cancer, infecții renale, ulcere, tuberculoză pulmonară, osoasă sau peritonită. Fenomenul se produce aproape întotdeauna cam în același mod: mai întîi o mare durere, apoi apariția sentimentului de a fi vindecat. În cîteva secunde, cel mult în cîteva ore simptomele dispar și leziunile anatomice se repară. Miracolul este caracterizat printr-o accelerare grozavă a procesului normal de vindecare. Chirurgii și fiziologii n-au observat niciodată

pînă în prezent, în cursul experienței lor, o astfel de accelerare.

Nu este neapărat necesar ca însuși bolnavul să se roage, pentru ca să se producă astfel de fenomene. Copiii mici care nu știu încă să vorbească, precum și necredincioșii, au fost vindecați la Lourdes. Dar alături de ei cineva se ruga. Rugăciunea făcută pentru un altul este întotdeauna mai rodnică decît cea făcută pentru sine însuși. Efectul ei pare să depindă de intensitate și de calitate. La Lourdes minunile sînt mult mai rare în prezent decît erau cu patruzeci sau cincizeci de ani în urmă, cînd bolnavii nu mai găsesc acolo atmosfera de adîncă reculegere care domnea odinioară (*). Pelerinii au devenit turiști iar rugăciunile lor au astăzi efecte mai mici.

Acestea sunt rezultatele rugăciunii, pe care le cunosc cu certitudine. Pe lîngă ele mai sînt o mulțime altele. Istoria sfinților, chiar și a celor din epoca modernă,relatează multe fapte minunate. Nu există îndoială că majoritatea minunilor atribuite de pildă preotului din Ars, sunt adevărate. Acest ansamblu de fenomene ne introduce într-o lume nouă, a cărei cercetare nu a început încă și care va fi bogată în surprize. Ceea ce știm însă în mod cert este că rugăciunea produce efecte tangibile. Oricît de ciudat ar părea acest lucru, trebuie să-l privim drept un adevăr și anume: "I se dă celui care cere și i se deschide celui care bate".

---

* Dacă eseul despre rugăciune este scris după 1944, dr. Alexis Carrel proiectează vindecările miraculoase de la Lourdes, în plenitudinea lor, în ultimul deceniu al secolului al XIX-lea.

ÎNSEMNĂTATEA RUGĂCIUNII

Într-un cuvînt totul se petrece ca și cum Dumnezeu ar asculta pe om și i-ar răspunde. Efectele rugăciunii nu sunt o iluzie; nu trebuie redus simțul religios la neliniștea resimțită de om în fața primejdiilor ce-l înconjoară și a misterului universului. Nici nu trebuie să socotim rugăciunea un simplu calmant, un remediu împotriva fricii noastre de suferință, de boală și de moarte. Care este deci însemnătatea simțului religios ? Și ce loc a atribuit rugăciunii natura însăși în viața noastră ?

De fapt acest loc este foarte important. În aproape toate epocile, oamenii din Occident s-au rugat. Cetatea antică era în esența ei o instituție religioasă. Romanii ridicau temple pretutindeni. Strămoșii noștri din Evul Mediu au acoperit solul creștinătății de catedrale și de capele gotice. În zilele noastre chiar, deasupra fiecărui sat se înalță clopotnița unei biserici. Pelerinii emigrați din Europa au așezat civilizația Occidentului în Lumea Nouă atît prin biserici, cît și prin universități și uzine. În cursul istoriei omenirii, nevoia de a se ruga a fost atît de necesară, cît a fost aceea de a lucra, de a cuceri, de a construi, de a iubi. Într-adevăr simțul religios pare a fi un imbold venit din adîncul firii noastre, o activitate fundamentală. Variațiile sale într-un grup omenesc sînt aproape întotdeauna legate de celelalte activități de bază: caracterul, simțul moral și uneori și simțul frumosului. Acestei părți atît de importante din noi înșine i-am îngăduit să se atrofieze și adesea chiar să dispară. Trebuie să reamintim că omul nu poate să se conducă după capriciul său, fără oarecare primejdie. Pentru a izbuti, viața trebuie

dusă după reguli invariabile, care depind de structura sa însăși. Ne luăm un mare risc lăsînd să moară în noi vreuna din activitățile fundamentale, fie ea de ordin fiziologic, intelectual sau spiritual. De pildă, lipsa dezvoltării mușchilor și activitatea irațională a spiritului, la unii intelectuali sînt tot atît de vătămătoare ca și atrofierea inteligenței și a simțului religios la unii atleți.

Sînt nenumărate exemple de familii prolifice și "puternice" care n-au produs decît degenerați, ori s-au stins după dispariția credinței strămoșești și a cultului onoarei. Am învățat printr-o grea experiență că pierderea simțului moral și a celui religios la majoritatea elementelor active ale unei națiuni, aduce cu sine decăderea acesteia și încălcarea ei de către străini. Este evident că suprimarea activităților mentale cerute de natură este incompatibilă cu reusita în viață.

În practică, activitățile morale și religioase sunt legate unele de altele; simțul moral piere la scurt timp după cel religios. Omul nu a reușit să construiască, așa cum dorea Socrate, un sistem de morală independent de orice doctrină religioasă.

Societățile în care nevoia de a se ruga dispare, nu sînt în general departe de degenerare. Iată pentru ce toți oamenii civilizați, atît cei credincioși cît și cei necredincioși, trebuie să se intereseze de această chestiune gravă a dezvoltării fiecărei activități de bază de care este capabilă ființa omenească.

Pentru ce oare spațiul religios joacă un rol atît de important în reușita în viață ? Prin ce mecanism acționează rugăciunea asupra noastră ? Aici părăsim domeniul observațiunii pentru acela al ipotezei, care chiar îndrăzneață fiind, este necesară procesului conștiinței. Trebuie în primul rînd să ne reamintim

că omul este un tot indivizibil, compus din țesuturi, lichide organice și conștiință. El se crede independent de mediul său material, adică de universul cosmic; în realitate el este nedespărțit de el, căci este legat de acest mediu prin nevoia neîncetată de oxigenul din aer și de hrana pe care i-o dă pămîntul. Pe de altă parte, corpul viu nu este pe de-a-întregul cuprins în conținutul său fizic. El se compune din spirit, ca și din materie. Și spiritul, deși sălășuind în organele noastre, se prelungește în afara celor patru dimensiuni ale spațiului și timpului. Oare nu ne este îngăduit să credem că locuim totodată în lumea cosmică și într-un mediu inteligibil, invizibil și imaterial, de o natură asemănătoare celei a conștiinței și de care nu izbutim să ne lipsim fără a fi păgubiți ? Ca și în universul material și omenesc ? Acest mediu n-ar fi altceva decît Ființa imanentă din toate ființele, superioară tuturor, pe care noi o numim Dumnezeu. S-ar putea deci compara simțul religios cu nevoia de oxigen și rugăciunea ar putea fi analogă cu funcțiunea respiratorie. Ea ar trebui să fie privită atunci ca un agent al relațiilor naturale între conștiință și mediul său propriu, ca o activitate biologică depinzînd de structura noastră. Cu alte cuvinte, ca o funcție morală a corpului și spiritului nostru.

CONCLUZIE

În concluzie, simțul religios dobîndește o deosebită importanță, în raport cu celelalte activități ale spiritului. Prin rugăciune, omul se duce către Dumnezeu și Dumnezeu intră în om. Actul rugăciunii ne apare ca indispensabil dezvoltării noastre optime. Rugăciunea nu trebuie să fie considerată ca un act căruia i se dedică numai cei slabi de înger, cerșetorii și lașii. "Este rușinos să te rogi", scria Nietzsche; de fapt nu este mai rușinos să te rogi decît să bei apă sau să respiri.Omul are nevoie de Dumnezeu, după cum are nevoie de apă sau de oxigen. Simțul religios, unit cu intuiția, simțul moral, simțul frumosului și cu lumina inteligenței, dă personalității umane deplina sa înflorire. Este neîndoielnic că reușita în viață cere dezvoltarea integrală a fiecăreia dintre virtualitățile noastre psiho-fiziologice. Spiritul este totodată rațiune și sentiment. Trebuie, deci, să iubim frumusețea științei, tot atît cît și frumusețea lui Dumnezeu; să ținem seama de Pascal, cu tot atîta zel cît desfășurăm pentru a-l asculta pe Descartes.

UN DOCUMENT ROMAN DESPRE MÎNTUITORUL ISUS CHRISTOS

În Biblioteca "Lazariștilor" din Roma s-a găsit, nu demult, o scrisoare care are o importanță istorică. Este o epistolă pe care ar fi scris-o **Publius Ventulus**, ca guvernator din Iudeea, Cezarului, în care este vorba de **Mîntuitorul Isus**. Epistola este scrisă în limba latină, din timpul în care a predicat Isus Christos, pentru prima dată, înaintea poporului. Scrisoarea sună :

"Guvernatorul din Iudeea, Publius Ventulus, către Cezarul Roman. Am înțeles, Cezare, că ai dori să știi despre bărbatul plin de virtute cu numele de Isus Christos, pe care poporul îl ține de profet, iar învățăceii lui zic că este fiul lui Dumnezeu, creatorul cerului și al pămîntului. În adevăr, Cezare, în fiecare zi se aud despre acest bărbat lucruri minunate; în scurt zis: El înviază morții și vindecă bolnavii.

Este de statură mijlocie, fața este plină de bunătate și iradiază o demnitate înălțătoare, astfel că, privind la el, te cuprind, fără să vrei, simțăminte de teamă dar și de iubire.

Părul lui, pînă la urechi, are culoarea nucilor mari, coapte, și de acolo pînă la umeri este de culoare deschisă, blondă strălucitoare. Îl poartă după datina Nazarinenilor: cu cărare la mijloc. Fruntea este netedă, fața fără încrețituri și pete. Barba este de culoarea părului capului, creață, dar nu prea lungă și împărțită în mijloc. Privirea este serioasă și are puterea razelor soarelui.

Nimeni nu-l poate privi drept în ochi. Dacă mustră, inspiră frică dar, îndată ce a mustrat, plînge. Se zice că nimeni nu l-a văzut rîzînd niciodată; adeseori, însă - plîngînd. Mîinile şi braţele sunt frumoase, toţi află petrecerea cu el plăcută şi interesantă. Rar îl vezi în public, dar dacă se prezintă undeva, se arată foarte modest. Are o ţinută foarte frumoasă şi maiestuoasă. Mama sa este cea mai frumoasă femeie din aceste părţi.

Dacă doreşti să-l vezi, Cezare, precum mi-ai scris odată, atunci mă înştiinţează şi eu ţi-l voi trimite îndată. Deşi n-a studiat niciodată, cu toate acestea cunoaşte toate ştiinţele. El umblă desculţ şi fără acoperămînt pe cap. Mulţi rîd dacă îl văd din depărtare, dar îndată ce vin în apropierea lui, tremură şi totdeodată îl admiră. Se zice că în aceste părţi nu s-a văzut niciodată un asemenea bărbat. Jidovii afirmă că n-au mai auzit de un învăţămînt ca cel primit de la el.

Mulţi zic că el este Dumnezeu, alţii că este amicul lui. Aceşti jidovi răutăcioşi mă supără în tot felul. Se zice că el niciodată nu este mulţumit şi caută să îndestuleze pe fiecare. În tot cazul, stau gata, Cezare, a împlini orice poruncă referitoare la el.

Ierusalim, ziua a şaptea, luna a unsprezecea. Publius Ventulus, guvernator al Iudeei."

Textul a fost preluat din almanahul PRESA BUNĂ, pe anul 1944, apărut la Iaşi, la paginile 32 - 33.

Bun de tipar: Octombrie 1991 Apărut: Noiembrie 1991
Coli de tipar: 2 Tiparul executat la:
Institutul de Cercetări în Informatică
comanda nr. 132

Lector: SÎNZIANA NETEA
Tehnoredactor: NICU DRAGOTĂ
Corector: DORIAN MANEA
Redactor: GIANINA DINICĂ

COPYRIGHT: Toate drepturile de reeditare
sînt rezervate Editurii ARCADIA